

SANT FÈLIX CAPUTXÍ?

Josep Mas Segura

Aquesta és la pregunta que ens fèiem després que al *Quaderns Barri de Sant Magí*, núm. 15, el Sr. Josep M. Llobet Portella ens donés a conèixer mitjançant l'article, "*Donacions relacionades amb l'església de Sant Magí durant els primers anys de la seva existència*", la fundació per part de Fèlix Comabella d'un aniversari que s'havia de celebrar anualment, el 18 de maig, a l'altar de Sant Fèlix Caputxí de la capella de Sant Magí de Cervera.

Sant Fèlix Caputxí, qui és aquest sant?

Consultant el llibre "*Nuevo nomenclator sagrado o diccionario abreviado de todos los santos del martirologio romano*", he trobat 66 entrades amb aquest nom. La penúltima entrada diu: "*S. Felix de Cantalicio, conf, capuchino. Murió en Roma el año 1587 a los 72 de edad. 18 Mayo*". També hi podem veure l'equivalència de Fèlix amb Feliu.

Al llibre "*Año cristiano. Santoral completo. Extractado de los principales autores católicos. Biblioteca popular. Barcelona: Tipografía católica, Pino, nº 5 bajos. 1872*". Al volum corresponent al mes de maig, hi trobem que una de les onomàstiques del dia 18 és Sant Fèlix de Cantalicio.

L'Editorial Novaro va publicar una revista de 32 pàgines il·lustrades amb dibuixos biogràfics del Sant, dins la col·lecció "Vidas Ejemplares. Sant Félix de Cantalice", (Núm. 254, any XIV, 1 d'octubre de 1967), amb guió del P. Carlos de Maria y Campos, S.J., adaptació literària de Javier Peñalosa, realització artística de Joel Kuri, i portada de Demetrio Llordén.

Hi ha edicions de goigs. Serveixin d'exemple aquests quatre (transcripció literària segons originals):

- Gozos a San Félix de Cantalicio. Religioso lego del orden de menones capuchinos del S.P. S. Francisco de Asís. Especial abogado de las mugeres que están de parto y de los moribundos en el último plazo de la vida. Barcelona: Reimpresos por Valentín Torras, Rambla de los Estudios. 1845.

- Goigs del gloriós caputxí sant Fèlix de Cantalici, Confessor, que se venera en lo temple del Sant Àngel ue pares Caputxins ue ia ciutat ue vicn. La iglesia celebra sa festa en lo 18 del mes de maig. Barcelona: - Imp. de Torras, plassa del Bonsuccés nº 2.

- Goigs a llaor de Sant Feliu de Cantalici. Patró dels germans llecs de l'Ordre de Frares Menors Caputxins, la imatge del qual es venera en l'església de Caputxins de Sarrià (Barcelona). L'Església celebra la seva festa el dia 18 de Maig. Imp. Corominas.- Solsona.

S. FELIX A CANTALICIO Confessor Ord. Min. Capuocín: obít. an. 1585.

- Goigs en lloança de Sant Fèlix de Cantalici. Patró del Raval de Sant Fèlix a Castelló de la Plana. Aquests Goigs va ser escrits per Vicent Pau Serra i Fortuño en ocasió de les festes dedicades al sant l'any 1981, en absència d'un text antic en valencià, ja que els goigs tradicionals que es conserven estan escrits en castellà i daten del segle XIX. (<http://www.enlloc.com/goigs/documentos/felix.htm>).

En la representació en imatges, sant Fèlix acostuma a dur unes alforeses o un sac, per tal de recordar que feia les captes per al convent de Roma. En algunes estampes, un àngel és qui li fa la caritat, en altres té en braços l'infant Jesús que la Mare de Déu li ha deixat.

Segurament que n'hi ha més, però cal fer referència a les següents obres pictòriques de primer ordre:

- La del cèlebre pintor de l'escola sevillana, Bartolomé Esteban Murillo (Sevilla 1617-1682), que va pintar per l'església dels caputxins de Sevilla el quadre que retrata el moment en què la Mare de Déu li deixa l'infant Jesús a sant Fèlix.

- A Sevilla, al Colegio Mayor Santa Maria del Buen Aire, amb la denominació "Aparición de la Virgen a San Félix", es conserva un altre quadre, d'autor desconegut, que la fitxa tècnica el descriu com una còpia de la pintura del mateix nom de Murillo i amb la descripció següent: "*Pintura que representa al santo arrodillado vestido con hábito franciscano y con el Niño Jesús en sus brazos, al que se le aparece entre nubes la Virgen con túnica y manto rojo*". (<http://www.patrimonio.us.es>).

- L'altra pintura de la mateixa època és de l'artista flamenc, Antonio van der Pere (1618-1688), amb el títol "*Aparición de la Virgen a San Félix de Cantalicio*", localitzada al Museo del Prado de Madrid. (<http://pintura.aut.org>).

A Internet, aquest gran magatzem de la informació, fent servir algun dels cercadors de què disposa, s'hi pot trobar molta informació. Proveu-ho amb Cantalicio, Cantalici o Cantalice i veureu quina quantitat de dades.

Després d'aquestes consultes podem dir que Sant Felix de Cantalicio va néixer a Cantalicio, a la regió italiana d'Úmbria, segons uns autors l'any 1513 i segons uns altres el 1515. Sembla més creïble l'any 1515, ja que hi ha coincidència en la data de la seva mort a Roma, el 18 de maig de 1587, als 72 anys. Fill d'una família humil per no dir pobra. De jove net pasturava ovelles o vaques, segons quin biògraf es llegeix. De més gran treballava de mosso i tot llaurant amb els bous, aquests un dia van espantar-se i van passar-li per sobre amb l'arreu sense fer-li cap ferida. Als 28 anys va entrar com a frare llec al convent caputxí de Citta Ducale. El 1545, quan ja tenia 30 anys, després d'haver fet els vots, va ser traslladat a Roma, on fins a la seva mort, com hem dit als 72 anys, va fer d'almoïner. Contemporani de Sant Felip Neri i de Sant Carles Borromeo, era conegut com a germà "Deo Gratias", doncs aquestes eren les paraules que més feia servir. Home fort i bondadós, els insults els responia amb un "Que Déu et faci sant" o amb un altre "Pregaré per a que Déu et faci sant". Quan ja de vell el superior del convent volia alliberar-lo de la dura tasca d'almoïner, sant Fèlix va demanar que no ho fes ja que segons ell "*l'ànima es marceix si el cos no treballa...*"

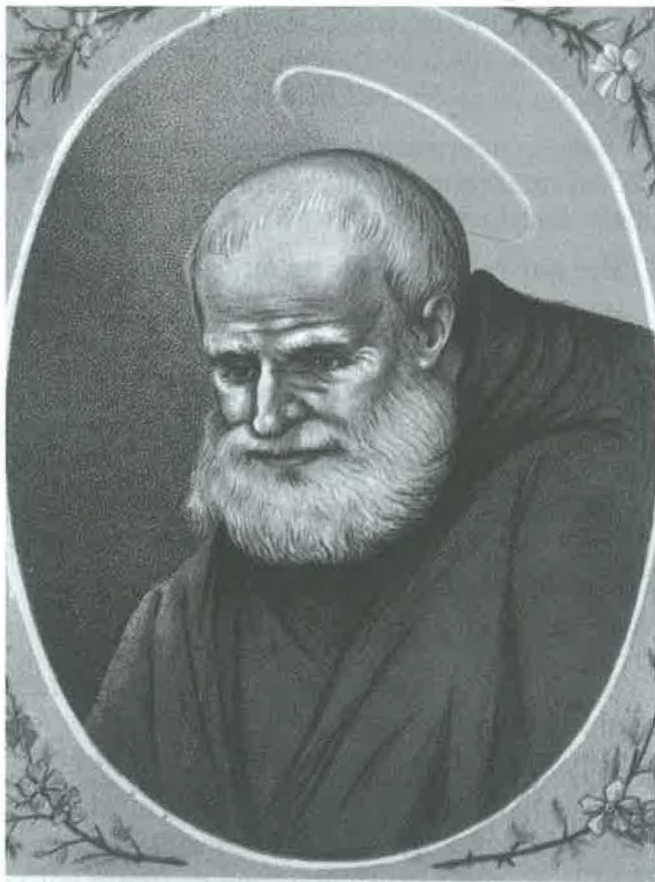
Potser el paràgraf que més bé el defineix és el del cronista de l'Orde dels Caputxins i diu: "*Fue bajo de cuerpo, pero grueso decentemente y robusto. La frente espaciosa y arrugada, las narices abiertas, la cabeza algo grande, los ojos vivos y de color que tiraba a negro; la boca no afeminada, sino grave y viril; el rostro alegre y lleno de arrugas; la barba no larga, sino inculta y espesa; la voz apacible y sonora; el lenguaje de tal calidad, que aunque rústico por ser simple y humilde, convertía en hermosa la rusticidad*"

On estava situat aquest altar a la Capella de Sant Magí?

Consultat el "*Libro de cuentas de la Administración de la Iglesia de San Magín de la Ciudad de Cervera. 1939*", he trobat a la pàgina 4 el text següent: "*Uno de los Sres. Capitanes de la guarnición de esta Ciudad, regaló tres cuadros con las imágenes de la Sgda. Familia, Ecce Homo, y Corazón de María y un Sto. Cristo de talla, con su pié de madera, de unos cuatro palmos de altura, que después de la fiesta ha queda-*

do colocado en la hornacita del altar en que anteriormente había S. Félix de Cantalicio. Los referidos cuadros e imagen se hallaron en la casa de D. Domingo Puigredon.”

Actualment hi ha un sant Crist al primer altar/cape-lla entrant a mà dreta, dels quatre que hi ha a la planta de la Capella. Darrera de la cortina vermella hi ha un fornícula semblant a la dels altres altars. Tot i això, no podem afirmar que fos aquest l'altar on hi havia la imatge de Sant Fèlix ja que la imatge que hi ha

VERA IMMAGINE DI SAN FELICE DA CANTALICE

del Sant Crist no correspon a la descrita al llibre. És de suposar que el Sant Crist descrit al llibre és el que es conserva a la sagristia junt amb els quadres també descrits anteriorment.

En un dels manuscrits de Mn. Josep Arques, que es conserven a l' Arxiu Històric Comarcal de Cervera, hi podem llegir al capítol XXX, pàgina 75: “31. Altares. Tiene esta iglesia cuatro capillas laterales y el altar

Mayor. Antes de la pasada revolución se veneraban en los altares laterales las imágenes de Sta. Ana, S. Félix de Cantalicio, Sto. Domingo de Guzmán y Ntra. Sra. del Rosario.”

Aquesta informació tampoc ens aclareix on estava situat aquest altar. Podem creure que era el segon que hi ha en entrar a la capella, suposant que la descripció que en fa Mn. Arques es fes des de la porta d'entrada.

Per què es va dedicar un altar a Sant Fèlix Caputxí?

Sabem que l'orde dels Caputxins va establir-se a Cervera l'any 1608, a l'església del Miracle. En queda constància del nom del carrer que molts certerins encara coneixem com l'arrabal, (arrabal dels Caputxins, actualment Av. Catalunya), així com també de la mina d'aigua que passa per sota Cervera i de la documentació que sens dubte hi ha a l'Arxiu Històric.

El convent estava situat entre els actuals carrers Victòria, Av. Catalunya, Prat de la Riba i Tarragona.

Qui era Fèlix Comabella?

Segons l'acta de la fundació era un veí que feia de pagès. D'entrada sembla que pot tenir devoció al Sant pel seu nom, però complementant el patronatge, també podria ser pel seu origen pagès.

El Sr. Llobet m'ha fet saber que era un avantpassat seu. Una filla de Fèlix Comabella, anomenada Raimunda, es casà amb Cristòfol Portella i el fill d'aquest matrimoni, que es digué Fèlix Portella, heretà les obligacions del seu avi envers l'església de Sant Magí. L'any 1920, un descendent d'aquesta família, anomenat Jaume Portella, vivia al carrer de Buidasacs.

• • •

Per acabar, quan s'entra en un lloc obert i no hi ha la presència de ningú, s'acostuma a preguntar, demanar o inquirir: "Hi ha algú! On sou?" També, més d'una vegada hem sentit: "*Déu gràcies!*" les paraules, segons els biògrafs, més usades per Sant Fèlix. Va ser ell qui ens llegà aquesta forma de salutació?